

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”
CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE
ȘCOALA DOCTORALĂ

Afirmarea conceptelor filosofice și a concepțiilor științifice despre
spațiu în reprezentările spațiului european

Rezumat scurt

Conducător științific:

Prof. univ. dr. Egyed Péter

Student la Programul doctoral: Mag Vince

Martie 2016

Cuvinte cheie: spațiului european, spațiu social, criticile filosofiei sociale a spațiului, elementele spațiului, harta cognitivă, harta mentală, utopie

Cercetarea desfășurată în cadrul programului de doctorat analizează acele concepții asupra spațiului, care mai târziu au fost adaptate, sub numeroase aspecte, de către științele sociale, respectiv încearcă să contureze și să determine problemele și întrebările din cadrul viziunii europene asupra spațiului. Din rândul acestor concepții asupra spațiului, cercetarea identifică și definește într-un cadru interdisciplinar acele concepții în lipsa cărora interpretarea categoriei spațiului nu este posibilă. Acest obiectiv de cercetare implică două întrebări strâns legate. 1. Care sunt cele mai importante aspecte ale viziunii europene asupra spațiului, cu alte cuvinte, cum anume concepem aspectele spațiale ale Europei? 2. Care sunt cele mai importante concepții filosofice asupra spațiului, care au exercitat o influență destul de serioasă asupra acelor discipline din domeniul științelor socio-umane, care analizează legitățile aferente relației dintre spațiu și societate; respectiv care sunt acei vectori pe baza cărora concepțiile științifice asupra spațiului pot fi definite? Cercetarea propusă de către mine ar putea fi interpretată în contextul unui sistem reflexiv, cu alte cuvinte, aceasta reprezintă o epistemologie științifică a spațiului, în care se impune un sistem de relații care ar putea fi descris similar reflecției în oglindă: conceptele și structurile filosofice reprezintă hermeneutica sau lectura structurilor aferente subdisciplinelor geografiei, respectiv conceptele specifice diferitelor științe sociale pun în lumină posibilitatea de aplicare a conceptelor filosofice asupra spațiului. În ultima parte a lucrării, mă ocup de problemele legate de spațiul mental și încerc să răspund la întrebarea cu privire la formele concrete în care problema abordată poate fi surprinsă concret, pe baza mentalismului, în cadrul spațiului european.

CUPRINS

INTRODUCERE

1. Europa – trecerea în revistă a bibliografiei de specialitate legate de problematica spațiului
2. Fundamentare pe baza teoriei spațiului, legături conceptuale
3. Caracteristici metodologice

I. PRESUPOZIȚII TEORETICE

1. Obiectivele și cerințele colaborării societății europene

- 1.2 Uniunea Europeană – Condițiile de posibilitate ale abordărilor regionale
- 1.3 Posibilitățile de abordare ale caracterului spațial al granițelor între state

2. Spațiul unitar al Europei: O utopie sau realitatea?

- 2.1 Europa, încotro? – Întrebări în cadrul spațiului european
- 2.2 Spațiul națiunilor într-un proiect comun

II. SPAȚIUL CA SPAȚIU SOCIAL – DETERMINĂRI ȘTIINȚIFICE ALE CONCEPȚIILOR SOCIALE ASUPRA SPAȚIULUI

1. Aspectele ontologice ale spațiului și determinarea conceptelor spațiului

- 1.1 Construcțiile spațiale ale existenței sociale
- 1.2 Legitimitatea conceptelor spațiului, necesitatea și dificultățile reinterprețării acestora

2. Fundamentarea și criticile filosofice sociale a spațiului

- 2.1 Conceptele mitologice ale spațiului și formarea punctelor de vedere filosofice care transcend aceste concepte
- 2.2 Determinările spațiului politic din perspectiva încercărilor de unificare europeană
- 2.3 Unitatea spirituală a spațiului european în condițiile diversității culturilor

3. Spațiul din perspectiva geografiei sociale – de la abordarea materialistă a spațiului la concepția umanistă, cu caracter social, asupra spațiului

3.1 Determinările teoriilor sociale ale spațiului

3.2 Trecerea în revistă a elementelor materializate ale spațiului social din perspectiva modelelor geometrice ale spațiului

3.3 Relația aporetică dintre spațiu și loc – încercări de soluționare

3.4 Importanța geopolitică a spațiului geografic

III. PROVOCĂRILE TEORETICE ȘI PRACTICE ALE HĂRȚILOR MENTALE

1. Efectul și importanța spațiilor mentale în cadrul Uniunii Europene

1.1 Modalități de reprezentare ale hărților mentale, lipsuri și greșeli ale acestei metode

1.2 Harta cognitivă, caracteristicile și diferențele creației mentale a spațiului

1.3 Arii de aplicație ale hărților mentale/cognitive

2. Folosul utopiilor în calitate de hărți mentale în cadrul viziunii europene asupra spațiului

2.1 Caracterul de gen al utopiilor și caracteristicile comune ale acestora

2.2 Necesitatea utopiei ca fenomen politic

RECAPITULARE - CONCLUZII